

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในขณะที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรวมทั้งเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมาก ทำให้ประชาชนสามารถติดต่อ สื่อสาร และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีการนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมถูกต้อง ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมเป็นอย่างมาก จึงทำให้สังคมเริ่มให้ความสนใจกับการกระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มากขึ้น และมีความพยายามที่จะหาแนวทางในการป้องกัน ปราบปรามการกระทำดังกล่าวให้ลดน้อยลงและหมดสิ้นไปได้

เนื่องจากการกระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เป็นการกระทำที่มีลักษณะพิเศษว่าการกระทำคามผิดธรรมดา กล่าวคือ (1) ผู้กระทำคามผิดอยู่ ณ ที่ใดในโลกก็ได้ (2) เป็นการใช้เทคโนโลยีที่ซับซ้อนในการกระทำคามผิด (3) ยากต่อการตรวจพบร่องรอยในการกระทำคามผิด (4) ยากต่อการจับกุมและนำตัวผู้กระทำคามผิดมาลงโทษ (5) ความเสียหายที่เกิดขึ้นกระทบต่อคนจำนวนมากและใช้เวลารวดเร็ว จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำคามผิดโดยใช้กฎหมายที่มีอยู่ได้ จึงเกิดแนวคิดในการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศ ขึ้นในปี พ.ศ. 2541 โดยเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541 คณะรัฐมนตรีได้มีเห็นชอบให้คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ดำเนินโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เสนอโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และมีศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นเลขานุการในการดำเนินการศึกษา หาข้อมูลในการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ. ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกับร่างดังกล่าว เมื่อธันวาคม พ. ศ. 2543 จากนั้นร่างดังกล่าวได้เข้าสู่การตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา และได้รับการนำเสนอเข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในปลายปี พ. ศ. 2549 จนผ่านการเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติ และมีการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ. ศ. 2550 โดยกำหนดให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นมา

แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิจัยพบว่า แม้จะมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ออกมาใช้บังคับแล้วก็ตาม การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็มิได้ลดน้อยลง แต่กลับมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และยังมีการพัฒนา รูปแบบของการกระทำความผิดเพิ่มขึ้นอีกหลายลักษณะ ในทางตรงกันข้าม การดำเนินคดีก็น้อยลง จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะจัดการกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นได้

จากการศึกษา รวบรวมข้อมูล พบว่า สาเหตุที่ทำให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ไม่มีประสิทธิภาพนั้น คือ ความบกพร่องของตัวบทกฎหมาย กล่าวคือ การที่ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้เพราะเกิดปัญหาในการตีความตัวบทบัญญัติของกฎหมายทั้งในส่วนของบทนิยามศัพท์และฐานความผิด ซึ่งมีความไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุม อีกทั้งบทกำหนดโทษก็ไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวได้ ข้อขัดข้องเหล่านี้จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้เขียนได้สรุปปัญหาและข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามศัพท์

บทนิยามศัพท์ ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากการที่จะตีความว่าการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น เข้าข่ายที่จะต้องรับผิดตามกฎหมายนี้หรือไม่ก็ต้องอาศัยความชัดเจนของถ้อยคำในตัวบทกฎหมาย ซึ่งความหมายของถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏในฐานความผิดนั้นจะถูกกำหนดไว้ในบทนิยามศัพท์ ดังนั้น บทนิยามศัพท์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษา รวบรวมข้อมูล พบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพประการหนึ่ง คือ ความไม่ชัดเจน และความไม่ครอบคลุมของบทนิยามศัพท์ จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความว่าการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ และด้วยความที่บทนิยามศัพท์ไม่สามารถอธิบายความหมายได้อย่างชัดเจน จึงทำให้มีการตีความว่าการกระทำนั้นไม่เข้าข่ายเป็นความผิด ก็จะส่งผลให้ไม่สามารถนำพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้ได้ ซึ่งผู้เขียนได้สรุปสาระสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามศัพท์ที่เกิดขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

(ก) ปัญหาความไม่ชัดเจนของบทนิยามศัพท์

บทนิยามศัพท์ที่ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งก็คือ คำว่า ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ และผู้ให้บริการนั้น ยังคงมีความไม่ชัดเจน กล่าวคือ ถ้อยคำบางคำในบทบัญญัติของกฎหมายเป็นคำศัพท์เฉพาะทางด้านคอมพิวเตอร์ บุคคลทั่วไปไม่สามารถเข้าใจเองได้ ดังนั้น เมื่อมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เกิดขึ้น จึงเกิดปัญหาในการตีความอยู่เสมอว่า การกระทำนั้นเป็นมีลักษณะที่เข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ เนื่องจากพฤติการณ์ต่างๆที่กฎหมายได้กำหนดไว้ นั้น ค่อนข้างทำให้เกิดความสับสนว่าจะหมายความว่าความถึงการกระทำในลักษณะอย่างไรบ้าง ประกอบกับบทนิยามศัพท์ที่มีอยู่ก็ไม่ทำให้เกิดความชัดเจน สุดท้ายจึงส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นได้ เมื่อปัญหานี้เกิดขึ้นบ่อย ๆ ก็ทำให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความไม่มีประสิทธิภาพของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

(ข) ความไม่ครอบคลุมของบทนิยามศัพท์

บทนิยามศัพท์เป็นส่วนอธิบายความหมายของถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งในส่วนของฐานความผิด และบทกำหนดโทษ ดังนั้นบทนิยามศัพท์จึงต้องครอบคลุมถึงคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ยากแก่การทำความเข้าใจได้ ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามศัพท์ประการต่อไป ที่เกิดขึ้นกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 คือ การที่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้กำหนดบทนิยามศัพท์ครอบคลุมถึงคำศัพท์บางคำ จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความว่า ถ้อยคำที่กฎหมายกำหนดไว้บางคำนั้น มีหมายความว่าอย่างไร หมายถึงการกระทำในลักษณะใดบ้าง ในบางกรณีจึงส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีโทษในทางอาญา จึงต้องตีความอย่างเคร่งครัด และการที่จะดำเนินคดีกับการกระทำที่เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ดังนั้นเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น จึงเกิดปัญหาในการตีความอยู่บ่อยครั้งว่า การกระทำในลักษณะดังกล่าว เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ เนื่องจากไม่มีบทนิยามศัพท์ที่ให้ความหมายของคำศัพท์บางคำไว้ เช่น คำว่า คอมพิวเตอร์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึง การดักข้อมูล จึงส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นได้ เมื่อปัญหานี้เกิดขึ้นบ่อย ๆ ก็ทำให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความไม่มีประสิทธิภาพของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

2 ปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิด

เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ ฐานความผิด เพราะเป็นส่วนที่กำหนดว่าการกระทำใดบ้างที่จะเป็นความผิดตามกฎหมายนี้ ดังนั้น ฐานความผิดจึงต้องมีความชัดเจน เหมาะสม และครอบคลุมถึงการกระทำที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย

จากการศึกษา รวบรวมข้อมูลจึงพบว่าสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการหนึ่ง ก็คือ ความไม่ชัดเจน และความไม่ครอบคลุมของฐานความผิด จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความว่าการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่ และด้วยความที่ฐานความผิดมีความไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงทำให้มีการตีความว่าการกระทำนั้นไม่เข้าข่ายเป็นความผิด จึงส่งผลให้ไม่สามารถนำพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้ได้ พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความไม่มีประสิทธิภาพของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนได้สรุปสาระสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิดที่เกิดขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

(ก) ความไม่ชัดเจนของฐานความผิด

ฐานความผิดที่ได้มีการกำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ยังมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความว่าการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นมีลักษณะเป็นความผิดตามพฤติการณ์ที่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดไว้หรือไม่ กล่าวคือ บทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับฐานความผิด ทำให้เกิดความสับสนว่า มีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดให้การกระทำในลักษณะอย่างไรบ้าง ที่จะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยผู้เขียนได้รวบรวมฐานความผิดที่มีความไม่ชัดเจน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ความผิดฐานเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ (มาตรา 5)
2. ความผิดฐานเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์
ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะโดยมิชอบ (มาตรา 6)
3. ความผิดฐานเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ (มาตรา 7)
4. ความผิดฐานดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ (มาตรา 8)

5. ความผิดฐานทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ (มาตรา 9)
6. ความผิดฐานทำให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ไม่สามารถทำงานตามปกติได้ (มาตรา 10)
7. ความผิดฐานส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์รบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข (มาตรา 11)
8. ความผิดฐานจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด (มาตรา 13)
9. ความผิดฐานใช้ระบบคอมพิวเตอร์ทำความผิดอื่น (มาตรา 14)
10. ความผิดฐานตกแต่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นภาพ ของบุคคลอื่น (มาตรา 16)

(ข) ความไม่ครอบคลุมของฐานความผิด

ปัญหาที่เกี่ยวกับฐานความผิดประการต่อไป คือ กรณีที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ไม่ได้กำหนดให้การกระทำบางอย่างเป็นความผิด กล่าวคือ ฐานความผิดที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายกับการกระทำดังกล่าวได้ ซึ่งในบางกรณีการกระทำนั้นก็ไม่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นๆ จึงส่งผลให้ไม่มีกฎหมายที่จะใช้บังคับกับการกระทำนั้นได้ โดยผู้เขียนได้รวบรวมการกระทำความผิดที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติให้เป็นความผิด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์
2. การกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงในรูปแบบของ Phishing
3. การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลคอมพิวเตอร์
4. การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขโมยสิ่งแสดงตัวบุคคล
5. การเตรียมการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

3 ปัญหาเกี่ยวกับบทลงโทษ

(ก) ความไม่เหมาะสมของบทลงโทษ

องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพประการหนึ่ง คือ เรื่องของการกำหนดบทลงโทษ ซึ่งลักษณะของบทลงโทษที่ดีนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับระดับความรุนแรงของการกระทำความผิด และความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำความผิดในแต่ละฐานความผิด

เนื่องจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความเจริญก้าวหน้า ลักษณะของการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้จึงมีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและก่อให้เกิดความเสียหายได้อย่างมหาศาล ซึ่งส่งผลกระทบต่อบุคคลได้มากมาย แต่การที่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีการกำหนดบทลงโทษของแต่ละฐานความผิดไว้ค่อนข้างต่ำ และไม่มีมาตรการอื่นในการจัดการกับผู้ที่กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ไม่เกรงกลัว ส่งผลให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ไม่ลดน้อยลง แต่กลับมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น และพัฒนารูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงความเป็นมาของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด พ.ศ. 2550 ตั้งแต่ในชั้นร่างของคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา และชั้นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จนกระทั่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวออกมาใช้บังคับ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว อีกทั้งยังศึกษาถึงกฎหมายต่างประเทศที่กำหนดความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แล้ว ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนของบทนิยามศัพท์ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยควรที่จะกำหนดรายละเอียด ลักษณะ และพฤติการณ์ของคำศัพท์นั้น ๆ ให้ชัดเจนว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง และบัญญัติบทนิยามศัพท์เพิ่มเติมให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นคำศัพท์เฉพาะทางด้านคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ โดยดูบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศเป็นแนวทาง ซึ่งผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทางในการกำหนดบทนิยามศัพท์ เพื่อให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีบทนิยามศัพท์ที่มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

ก. ระบบคอมพิวเตอร์

หมายถึง อุปกรณ์หรือส่วนประกอบของอุปกรณ์ ซึ่งรวมถึงสิ่งที่ป้อนเข้าไป หรือผลการแสดงข้อมูลที่สนับสนุนการทำงานของอุปกรณ์นั้น แต่ไม่รวมถึงเครื่องคิดเลขซึ่งไม่สามารถตั้งชุดคำสั่ง และไม่สามารถใช้เชื่อมต่อกับอุปกรณ์ภายนอกอื่นซึ่งบรรจุชุดคำสั่งคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลที่ป้อนเข้าหรือแสดงออกมาซึ่งแสดงให้เห็นถึงตรรกศาสตร์ ผลรวมทางคณิตศาสตร์ ที่เก็บรักษาฐานข้อมูล และเครื่องมือติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคม และฟังก์ชันอื่น ๆ

ข. ข้อมูลคอมพิวเตอร์

หมายถึง การแสดงออกของข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง หลักการ หรือโครงสร้าง ซึ่งกำลังมีการจัดเตรียมหรือที่มีการจัดเตรียมมาแล้วอย่างเป็นระบบระเบียบ และเคยได้มีกระบวนการ กำลังมีกระบวนการ หรือจะมีกระบวนการประมวลผลในระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอาจอยู่ในรูปแบบอื่น ๆ หรือถูกเก็บรักษาไว้ในหน่วยความจำของเครื่องคอมพิวเตอร์

ค. ผู้ให้บริการ

หมายถึง ผู้ให้บริการแก่ผู้อื่นในกรณี

- 1) บริการในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือการเข้าสู่ระบบการเชื่อมโยงเครือข่าย หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการให้บริการดังกล่าว รวมถึง บุคคลผู้เสนอการส่งผ่านข้อมูล ช่องทางการติดต่อสื่อสาร หรือให้บริการในการติดต่อทางอินเทอร์เน็ต ดิจิตอล หรือวิธีการอื่นใดระหว่างจุดที่กำหนดโดยผู้ใช้บริการ หรือข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการเลือกของผู้ใช้บริการ
- 2) การดำเนินการทางเทคนิคในทางจำเป็นเพื่อที่เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของผู้สร้างสรรค์จะได้รับการเก็บรักษา และสร้างช่องทางในการที่จะสามารถส่งต่อการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวต่อบุคคลที่สาม ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ถูกกำหนดไว้หรือไม่ก็ตาม
- 3) ผู้ให้บริการไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเนื้อหาของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ตนได้รับ หรือกระทำการใด ๆ โดยแอบอ้างชื่อของผู้สร้างสรรค์ข้อมูล ผู้รับข้อมูล หรือบุคคลที่สาม โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นกรณีพิเศษ และในกรณีที่ เป็นผู้เก็บรักษาเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องมีการะหน้าที่ในการแสดงข้อมูลของการให้บริการตามคำร้องขอเป็นกรณีพิเศษ หรือโดยความจำเป็นอย่างยิ่ง

ง. คอมพิวเตอร์

หมายถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เคลื่อนแม่เหล็กไฟฟ้า เครื่องฉายแสงออปติก เคมีภัณฑ์ อิเล็กทรอนิกส์ หรือ ชุดอุปกรณ์ประมวลผลข้อมูล หรือ ชุดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร การแสดงผลรวมของข้อมูลทางคณิตศาสตร์ หรือ ตรรกศาสตร์ หรืออุปกรณ์เก็บรักษาฐานข้อมูล และรวมถึงเครื่องอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาฐานข้อมูล หรือ เครื่องอำนวยความสะดวกสื่อสารอันเกี่ยวข้องโดยตรง หรือ เครื่องอุปกรณ์แสดงผลของการติดต่อสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน แต่ไม่รวมถึงระบบเครื่องพิมพ์ดีดอัตโนมัติ หรือเครื่องควบคุมระบบการพิมพ์อัตโนมัติ หรือเครื่องคิดเลขขนาดพกพา หรืออุปกรณ์อื่นใดอันมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สามารถป้องกันคำสั่งควบคุม หรือไม่สามารถบรรจุข้อมูล หรือเก็บรักษาฐานข้อมูลได้

จ. การเข้าถึง

หมายถึง การเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ไม่ว่าจะเป็นการเข้าสู่ส่วน อุปกรณ์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ถูกจัดเก็บไว้ในระบบการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ สารบบการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้รวมถึงการเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อื่นที่ได้เชื่อมต่อเข้ากับ เครือข่ายโทรคมนาคมสาธารณะหรือระบบคอมพิวเตอร์ในเครือข่ายเดียวกัน โดยไม่คำนึงว่าการเชื่อมต่อดังกล่าวจะได้กระทำผ่านทางสายสัญญาณสื่อสารหรือไม่

2. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในส่วนของฐานความผิดให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยควรกำหนดลักษณะ และพฤติการณ์ของการกระทำความผิดให้ชัดเจนว่า หมายรวมถึงการกระทำในลักษณะใดบ้าง รวมทั้งบัญญัติฐานความผิดเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย ทั้งนี้ โดยดูบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศเป็นแนวทาง เพื่อให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีฐานความผิดที่มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น

นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระดับอัตราโทษ ให้มีความเหมาะสมกับระดับความรุนแรง และความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดนั้น ๆ ทั้งนี้ โดยเปรียบเทียบกับ การกำหนดอัตราโทษในแต่ละฐานความผิดของกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนได้เสนอแนะแนวทาง ในการกำหนดฐานความผิด และบทลงโทษ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ความผิดฐานเข้าถึงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ห้ามมิให้บุคคลใดเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต

การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคก่อนนั้น หมายความว่า การกระทำดังต่อไปนี้

(1) การกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อการใช้งานโดยเฉพาะซึ่งได้ถูกกำหนดการควบคุมการเข้าถึงโดยระบบปฏิบัติการในเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะซึ่งมีระบบควบคุมการเข้าถึง โดยการป้อนข้อมูลเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะ โดยผ่านทางระบบโทรคมนาคม โดยการใช้รหัสเฉพาะที่เป็นของบุคคลอื่นเพื่อการเข้าถึงระบบการควบคุม (แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงการกระทำของผู้ควบคุมการเข้าถึงระบบซึ่งเพิ่มช่องทางการเข้าถึงระบบการควบคุม หรือการกระทำเพื่อตรวจสอบรหัสเฉพาะของผู้ใช้ซึ่งได้รับอนุญาต)

(2) การกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อได้เข้าใช้งานโดยเฉพาะซึ่งได้ถูกกำหนดการควบคุมการเข้าถึงโดยระบบปฏิบัติการในเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะซึ่งมีระบบควบคุมการเข้าถึง โดยการป้อนข้อมูลเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะ โดยผ่านทางระบบโทรคมนาคม โดยข้อมูลข่าวสารใด ๆ (แต่ไม่รวมถึงรหัสเฉพาะ) หรือการให้คำสั่งใด ๆ อันสามารถหลีกเลี่ยงระบบการควบคุมในการใช้งานโดยเฉพาะนั้น (แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงการกระทำของผู้ควบคุมการเข้าถึงระบบซึ่งเพิ่มช่องทางการเข้าถึงระบบการควบคุม หรือการกระทำเพื่อตรวจสอบของผู้ควบคุมการเข้าถึงระบบ)

(3) การกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อได้เข้าใช้งานโดยเฉพาะซึ่งได้ถูกกำหนดการควบคุมการเข้าถึงโดยระบบปฏิบัติการในเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะซึ่งมีระบบควบคุมการเข้าถึงที่ได้ถูกติดตั้งเอาไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะเครื่องอื่น ซึ่งได้เชื่อมต่อผ่านทางโทรคมนาคมกับเครื่องคอมพิวเตอร์เฉพาะเครื่องดังกล่าว โดยผ่านทาง การป้อนข้อมูลเข้าไป โดยผ่านทางโทรคมนาคม หรือข้อมูลข่าวสารใด ๆ หรือการให้คำสั่งใด ๆ อันสามารถหลีกเลี่ยงระบบการควบคุมในการใช้งานโดยเฉพาะนั้น

ข. ความผิดฐานดักข้อมูลคอมพิวเตอร์

(1) ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งวรรค (2) ผู้ใดเจตนา

(ก) เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยไม่มีอำนาจ เพื่อประสงค์ที่จะได้รับการให้บริการคอมพิวเตอร์ใด ๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(ข) ดัก หรือเป็นเหตุให้เกิดการดักการทำงานของฟังก์ชันของคอมพิวเตอร์โดยไม่มีอำนาจ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม โดยวิธีการทางแม่เหล็กไฟฟ้า เครื่องเสียง เครื่องจักรกล หรืออุปกรณ์อื่นใด

(ค) ใช้ หรือเป็นเหตุให้มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์อื่นใด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรค (ก) หรือ (ข) ย่อมเป็นความผิดในฐานความผิดนี้ และต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำ หรือการกระทำความผิดต่อเนื่อง ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) หากความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้น เป็นผลเนื่องมาจากการกระทำความผิดในบทบัญญัติความผิดฐานนี้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติมาตรานี้ ไม่ว่าจะการกระทำที่เป็นความผิดดังกล่าวนั้น จะได้กระทำต่อสิ่งเหล่านี้โดยตรงหรือไม่

(ก) ชุดคำสั่งหลัก หรือฐานข้อมูลหลัก

(ข) ชุดคำสั่ง หรือฐานข้อมูลใด ๆ ทุกประเภท หรือ

(ค) ชุดคำสั่ง หรือ ฐานข้อมูลที่เก็บรักษาไว้ในระบบคอมพิวเตอร์หลัก

ค. ความผิดฐานรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์

(1) บุคคลจะมีความผิด ถ้า

(ก) ผู้นั้นได้กระทำการใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาสาระของคอมพิวเตอร์ใด ๆ และ

(ข) ผู้ที่กระทำการเช่นนั้น จะต้องมีเจตนาหรือจะต้องรู้ถึงการกระทำของตนในขณะทีกระทำการนั้น

(2) เพื่อวัตถุประสงค์ของอนุมาตรา (1) (ข) ข้างตน เจตนา นั้นจะต้องเป็นเจตนาที่ต้องการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระของคอมพิวเตอร์ใด ๆ โดยการกระทำ เช่น

(ก) ทำให้เกิดความเสียหายต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์

(ข) ทำการกีดกัน หรือขัดขวางการเข้าถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลในคอมพิวเตอร์ หรือ

(ค) ทำให้เกิดความเสียหายต่อการทำงานของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือทำลายความเชื่อถือของข้อมูล

(3) เจตนาของการกระทำดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องเป็นเจตนาที่กระทำโดยตรงต่อ

(ก) คอมพิวเตอร์พิเศษเฉพาะเจาะจงใด ๆ

(ข) โปรแกรมหรือข้อมูลพิเศษเฉพาะจงใด ๆ หรือโปรแกรมหรือข้อมูลชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ หรือ

(ค) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพิเศษเฉพาะเจาะจงใด ๆ หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ

(4) เพื่อวัตถุประสงค์ของอนุมาตรา (1) (ข) ข้างต้น ผู้กระทำต้องรู้ว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เขาเจตนาที่กระทำโดยปราศจากอำนาจ

(5) มาตรการนี้ไม่ถือวัตถุประสงค์เป็นสิ่งสำคัญ โดยไม่คำนึงว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากอำนาจ หรือผลที่เจตนาที่จะให้เกิดขึ้นตามอนุมาตรา (2) ข้างต้น จะเป็นการเจตนาให้เกิดขึ้นเป็นการถาวรหรือเกิดขึ้นเพียงชั่วคราว

(6) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาของระบบคอมพิวเตอร์ตามกฎหมายฉบับนี้ จะไม่ถือว่าเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่คอมพิวเตอร์ใดๆ ตามกฎหมายอาญาเกี่ยวกับก่อให้เกิดความเสียหาย เว้นแต่การกระทำนั้นมีผลทางกายภาพเท่านั้น

(7) บุคคลผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ จะต้อง

(ก) ถูกพิจารณาแบบรวบรัดและจะต้องถูกลงโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินชั้นสูงตามที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ และ

(ข) หากเป็นความผิดร้ายแรงจะถูกลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ง. ความผิดฐานรบกวนระบบคอมพิวเตอร์

การกระทำได้ต่อไปนี้อยู่หมถูกลงโทษปรับ หรือจำคุก

ก) เข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นในระบบคอมพิวเตอร์ หรือฐานเก็บรักษาข้อมูล หรือข้อมูลและระบบการติดต่อสื่อสารโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อการฉ้อฉล เปลี่ยนแปลง ขโมย หรือทำลายข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือชุดอุปกรณ์ข้อมูลและระบบการติดต่อสื่อสาร โดยที่เจ้าของระบบคอมพิวเตอร์ หรือเจ้าของข้อมูลและระบบการติดต่อสื่อสารไม่ได้รับทราบหรือให้ความยินยอม รวมถึงการเผยแพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์หรือสิ่งอื่นใดในทำนองเดียวกัน เพื่อการฉ้อฉล ทำลาย เปลี่ยนแปลง ขโมย หรือทำลายข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับ และในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือน ถึงสามปี

จ. ความผิดฐานส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์รบกวนการใช้งานคอมพิวเตอร์โดยปกติสุข

(1) บุคคลใดส่ง หรือกระทำการใด ๆ ให้มีการส่ง หรือเป็นการส่งโดยไม่มีอำนาจซึ่งข้อความอิเล็กทรอนิกส์ทางการค้าที่ไม่ได้รับการร้องขอ เป็นจำนวนมาก บุคคลนั้นต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ

จ. ความผิดฐานปลอมแปลงเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การใส่เข้า การแก้ไขดัดแปลง การลบ หรือการทำลายข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งส่งผลให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนโดยประสงค์ที่จะทำให้เห็นไปว่า หรือใช้ในทางกฎหมายในลักษณะเหมือนกับว่า ข้อมูลที่ถูกกระทำดังกล่าวแล้วนั้น เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงว่าข้อมูลนั้นสามารถอ่านได้หรือเข้าใจได้โดยตรงหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้กระทำโดยเจตนาและโดยไม่มีสิทธินั้น ประเทศภาคีอาจกำหนดให้ต้องรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำนี้ เฉพาะกรณีเป็นการกระทำโดยมีเจตนาที่จะฉ้อโกง หรือมีเจตนาทุจริตในลักษณะทำนองเดียวกันก็ได้

ข. ความผิดฐานฉ้อโกงที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

(1) ผู้ใดโดยเจตนาเพื่อให้ตนเอง หรือ บุคคลอื่นได้รับซึ่งประโยชน์ใดๆ ในทางทรัพย์สินที่มีขอบด้วยกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้อื่น โดยทำให้เกิดผลกระทบต่อ การประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมที่มีขอบ โดยการใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ โดยการใช้อินเทอร์เน็ตโดยปราศจากอำนาจ หรือโดยการแทรกแซงใดๆ โดยปราศจากอำนาจในการทำธุรกรรม บุคคลนั้นจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ค. ความผิดฐานลักข้อมูลคอมพิวเตอร์

(1) ผู้ใด โดยปราศจากอำนาจ ได้รับมาเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งข้อมูลที่มีได้มิไว้เพื่อผู้นั้น และเป็นข้อมูลที่ถูกเก็บไว้เป็นพิเศษ เพื่อป้องกันการเข้าถึงโดยปราศจาก ผู้นั้นจะต้องถูกจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

(2) ข้อมูลในความหมายของอนุมาตรา 1 หมายถึงแต่เฉพาะข้อมูลที่ถูกเก็บไว้ หรือถูกส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ ทางแม่เหล็ก หรือทางอื่นๆที่ไม่สามารถสังเกตได้ทางประสาทสัมผัสโดยตรง